

Vergaderjaar 2020–2021

31 066

Belastingdienst

Nr. 737

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARISSEN VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 november 2020

Hierbij bieden wij u het Jaarplan 2021 Belastingdienst, Toeslagen en Douane 2021 aan¹. In drie afzonderlijke onderdelen komen de activiteiten van de Belastingdienst, Toeslagen en Douane in 2021 aan bod; daarbij wordt inzicht geboden in wat burgers en bedrijven daarvan gaan merken. Per onderdeel staan de belangrijkste actuele onderwerpen voorop met de concrete activiteiten die we daarvoor in 2021 gaan uitvoeren. Voor alle drie de organisaties geldt dat zij tijd en energie steken in de cultuur van hun organisatie en in het bieden van een veilige en prettige werkomgeving aan hun medewerkers.

Belastingdienst

De Belastingdienst heeft de ambitie de beste Belastingdienst voor Nederland te worden.² Daarom begint het jaarplan met de twee belangrijkste terreinen waarop de Belastingdienst in 2021 moet verbeteren en waarvan de aanpak urgent is: een sterkere focus op dienstverlening en het consistent en consciëntieus implementeren en naleven van wet- en regelgeving bij het omgaan met risicosignalen en gegevensbescherming. Vervolgens gaat het jaarplan in op de andere prioriteiten: de focus op fiscale taken, met effectief toezicht en effectieve opsporing, en de inzet op vakmanschap, cultuur en ICT.

Bij de sterkere focus op dienstverlening is een open oog en oor voor burgers en bedrijven essentieel; daarom zijn de activiteiten in 2021 gericht op een snelle, betrouwbare en zorgvuldige behandeling van de belastingzaken van burgers en bedrijven, waarbij hen deskundige en persoonlijke ondersteuning wordt geboden waar die nodig is.

Eerder dit jaar hebben we helaas moeten constateren dat er binnen de Belastingdienst sprake is geweest van oneigenlijk of onrechtmatig gebruik van persoonsgegevens. Dit betreft onder meer de Fraude Signalering Voorziening (FSV). Ook heeft de Autoriteit Persoonsgegevens ernstige

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Zie daarvoor de «zomerbrief», Kamerstuk 31 066, nr. 700

conclusies getrokken over het gebruik van nationaliteit bij Toeslagen. Hierover hebben wij uw Kamer verschillende keren geïnformeerd, laatstelijk met onze brief van 13 oktober 2020.³ Met die brief hebben wij het concept plan van aanpak Herstellen, Verbeteren en Borgen toegestuurd. Er wordt niet voldaan aan wettelijke vereisten, waaronder de Algemene verordening gegevens (AVG) en noodzakelijke waarborgen rond risico-selectieprocessen en behandeling van fraudesignalen zijn onvoldoende. Dit heeft potentieel gevolgen voor burgers en bedrijven. De basis voor het toezicht door de Belastingdienst moet op orde zijn. In het concept plan van aanpak kiezen wij ervoor om de processen rond risicoselectie en signalen van mogelijke fraude direct aan te pakken. In het eerste kwartaal van 2021 moeten de risico's in deze processen in kaart zijn gebracht, hernieuwde kaders bekend zijn en de implementatie gestart. Hierbij wordt specifiek aandacht gegeven aan het gebruik van nationaliteit en projectcode 1043. Dit is van belang omdat de kans op negatieve effecten voor burgers en bedrijven hier het grootst is.

Toeslagen

Toeslagen werkt in 2021 aan de compensatie van gedupeerde ouders en het herstel van vertrouwen na de onterechte aanpak van vermeende fraudegevallen in combinatie met de hardheden in de regelgeving van toeslagen. Voor het compenseren van getroffen ouders is een aparte organisatie opgericht. Het einddoel van de herstelorganisatie is dat alle ouders die mogelijk voor herstel in aanmerking komen zich hebben gemeld, zijn beoordeeld en gecompenseerd of hersteld en waar nodig geholpen om hun leven weer op de rit te krijgen. Alhoewel een maximale inspanning zal worden geleverd om zoveel mogelijk ouders in 2021 zekerheid te bieden, zal de hersteloperatie zeker nog in 2022 doorlopen. Het herstel van vertrouwen kan er alleen komen wanneer Toeslagen ook de huidige dienstverlening verbetert en meer oog heeft voor de gevolgen van het eigen handelen voor toeslaggerechtigden. De urgentie voor verbeteringen in de uitvoering van het bestaande toeslagenstelsel is hoog. Daarom is het vernieuwen van de dienstverlening cruciaal. Drie opgaven staan daarbij centraal: het hanteren van een menselijke maat, het vergroten van de zekerheid bij het toekennen van toeslagen en adequate handhaving.

Douane

De belangrijkste door Douane in 2021 te zetten stappen zijn: het realiseren van een combinatie van slimme handhaving en soepele logistiek, het verder ontwikkelen van Douane als een data-gedreven organisatie, het verder werken aan een integere en professionele Douane en het opvangen van de gevolgen van Brexit. Wat dat laatste betreft zullen de effecten zich vooral in het begin voordoen; de mate waarin gevolgen optreden zal vooral afhangen van de voorbereidingen in het Verenigd Koninkrijk en van de bedrijven die daarmee zaken doen. En we zullen moeten zien of onze eigen processen de nieuwe stromen aankunnen. We hebben ons er goed op voorbereid. In de eerste maanden van 2021 zal blijken of die voorbereidingen afdoende waren of dat aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

Douane is een handhavingsorganisatie die als uitgangspunt heeft dat er een evenwicht wordt bereikt tussen handhaving enerzijds en het vergemakkelijken of ten minste niet belemmeren van het handelsverkeer anderzijds.

³ Kamerstuk 31 066, nr. 709

De sterke groei van aangiftevolumes en de verdere digitalisering van de documentenstroom en het berichtenverkeer rond de grensoverschrijdende handel en het grensoverschrijdende goederenvervoer vragen om een nieuwe manier van werken, met een centrale rol voor data en automatisering. Om voldoende toegerust te zijn voor de toekomst, dat wil zeggen gelijke tred te houden, én om de continuïteit te waarborgen worden in 2021 onder meer noodzakelijke veranderingen in de ICT doorgevoerd. Douane heeft een cruciale rol in het beschermen van de samenleving tegen onveilige en ongewenste goederen. De Douanemedewerkers hebben toegang tot beveiligde terreinen en hebben bevoegdheden die potentieel interessant kunnen zijn voor mensen uit het criminele circuit. Daarbij zijn de financiële belangen voor criminelen groot. Daarom krijgt integriteit in 2021 bijzondere aandacht.

Moties en toezeggingen

In de afgelopen maanden is een aantal keren aan uw Kamer aangegeven dat er in dit jaarplan op en onderwerp zou worden teruggekomen. In de tabel in de bijlage is opgenomen aan welke moties en toezeggingen met dit jaarplan uitvoering wordt gegeven⁴.

Tot slot

Over de uitvoering van dit jaarplan zal in juni en oktober 2021 aan u worden gerapporteerd; in mei 2022 vindt dan de afsluitende rapportage plaats.

Dit jaarplan wordt gelijktijdig naar de Eerste Kamer gestuurd.

De Staatssecretaris van Financiën,
J.A. Vijlbrief

De Staatssecretaris van Financiën,
A.C. van Huffelen

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl